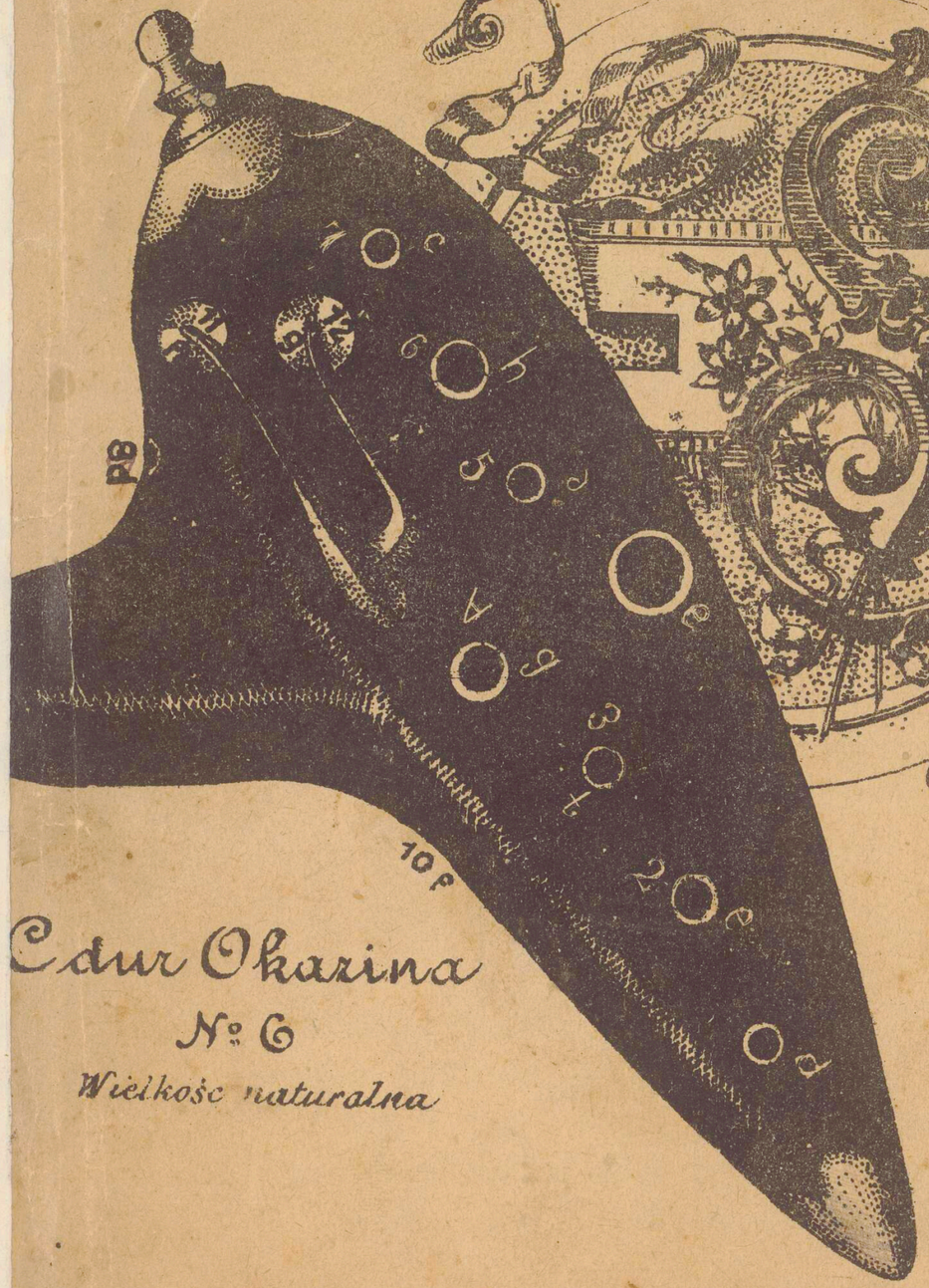
ŁATWA
SZKOŁA
na Okarinę

ułożona przez

W. KRUZIŃSKIEGO

C dur Okarina
№ 6
Wielkość naturalna

Cena 50 kop.

W WARSZAWIE

NAKŁAD SKŁADU i FABRYKI INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH
W. KRUZINSKIEGO
ulica Trębacka № 6, róg Nowo-Senatorskiej

Lit. K. Millera. Senatorska. 24.

Ю. ФЕЙГЕНБАУМЪ
Варшава, Маршалковская 153 Тел. 61-35.
Отдѣленіе: Бѣлянская 1 Тел. 56-94.

Fabryczny Skład Instrumentów Muzycznych
Gramofonów i Płyt
JUL. FEIGENBAUM
Warszawa, Marszałkowska 153 Tel. 61-35.
Filja: Bielańska № 1 Tel. 56-94.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
LWÓW
M 19541
M 19541
Ku 45178/31
13.3

Okarina instrument wynaleziony we Włoszech wyrabia się z preparowanej masy glinianej. Ton *Okariny* jest podobny do fletu. Nauka na tym instrumencie jest bardzo przystępną gdyż po kilku próbach każdy z łatwością potrafi zagrać krótsze piosenki, tańce i t. p.
Dla tego też Okarina została przyjętą w szerokich kołach przez amatorów. Lepsze gatunki *Okarin* są *czysto wystrojone* i mają do 11 — 12 *całych tonów*. Oprócz zwyczajnych *Okarin* są jeszcze z *wyciągaczem zniżającym* tony i *Okariny* z 2 ma klapami nadającemi 2 tony więcej Okarinie.

SPOSÓB GRY.

Należy dziurki liczbami oznaczone przykryć szczelnie 10 cioma palcami, tak ażeby powietrze niemiało ujścia przez takowe. *Okarina* trzyma się w ten sposób ażeby dziurki № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, były na wierzchu, № 8, i 10 pod spodem. Dolna dziurka № 8 przykrywa się wielkim palcem lewej, № 10 prawej ręki.

Górne czyli wierzchnie dziurki przykrywają się

Prawa ręka	Dziurka	1	2	3	4
		małym palcem	pierścionkowym palcem	serdecznym palcem	wskazującym palcem
Lewa ręka	Dziurka	9	5	6	7
		małym palcem	pierścionkowym palcem	serdecznym palcem	wskazującym palcem

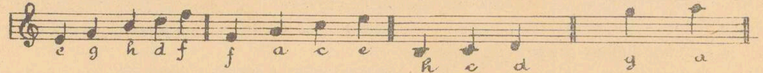
Uważaj aby mały palec lewej ręki przykrył dziurkę № 9, a nie 5,. mając wszystkie dziurki należycie przykryte, możesz zlekka zadąć. Jeżeli wyjdzie czysty i pełen ton rozpocznij gamę, grając powoli w górę i w dół, opuszczając stopniowo według № palce: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. i 8. 9. 10.

Jeżeli dziurki № 8, 9, 10. są częściej w użyciu, w takim razie zamiast palce z owych dziurek podnosić, lepiej je posunąć obok dziurek, co ułatwia trzymanie okariny.

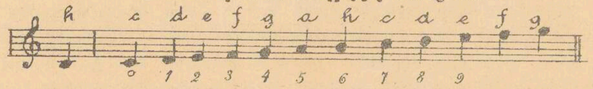
Liczby znaczą że należy tyle dziurek otwierać (licząc zawsze od 1-szej dżiurki n. p
3 znaczy, że dziurkę 1-ą 2-ą i 3-ą należy otworzyć
5 „ „ „ 1, 2, 3, 4 i 5-ą należy otworzyć
6 „ „ „ 1, 2, 3, 4, 5 i 6 należy otworzyć
0 znaczy że wszystkie dziurki powinny być zamknięte.
I lub II oznacza przykrycie № 1 lub 2

NUTY

W muzyce jest 7 głównych tonów, których szereg: *c, d, e, f, g, a, h,* może się w górę i nadół powtarzać. Dla wyrażenia nut pismem, używa się znaków zwanych *nutami* Nuty są umieszczone na *pięciu* poziomo i równolegle idących linjach. zwanych *pięciolinja*, która tworzy t. z. *system nutowy.* Na początku systemu kładzie się *Klucz*, według którego nuty otrzymują swe nazwy, Dla *Okariny* używa się klucza skrzypcowego (𝄞) spoczywającego na drugiej linji
Nuty piszą się albo na linjach, między linjami, pod linjami lub nad linjami

Ocarina posiada następujący szereg tonów
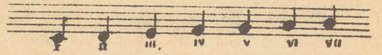

Interwale czyli odległości
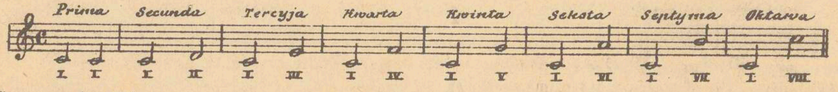
Gama składa się z 7 tonów zwanych stopniami, z których najniższy jest pierwszym

następny drugim stopniem i t p.
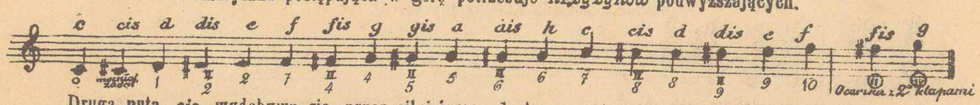

Otóż *stosunek* któregokolwiek stopnia gamy względem pierwszego zowie się interwalem, a przestrzeń między niemi zawarta jest odległością, Dlatego to stosunku. interwale otrzymują szczegółowe nazwy: primy, sekundy i t d. od stopnia na którem się znajduje dźwięk wyższy względem niższego, uważanego zawsze za stopień pierwszy.

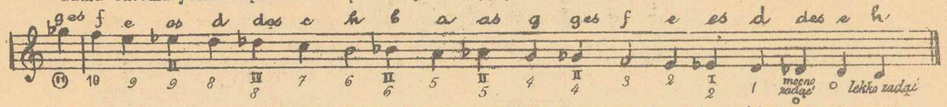

Gamy są dwojakie: *majorowe* i *minorowe*. *Majorowe* mają dwa całe tony i półton potem 3 całe tony i półton między stopniami III a IV, między VII a VIII. *Minorowe* zaś idące w górę mają między II-m a III-m stopniem, potem między VII a VIII· Idące w dół mają półton między VI-m a V-m i pomiędzy III-m a II-m stopniem. — Gamy w ten sposób idące, nazywają się *diatoniczne*. Gamy zaś postępujące samemi półtonami, nazywają się *chromatyczne*. Do tego są potrzebne oddzielne znaki jak *Krzyżyk* ♯ podwyższający nutę o pół tonu. i *bemol* ♭ zniżający nutę o ½ tonu i *kasownik* ♮ unieważniający *krzyżyk* lub *bemol*

Gama chromatyczna postępująca w górę potrzebuje *krzyżyków* podwyższających.

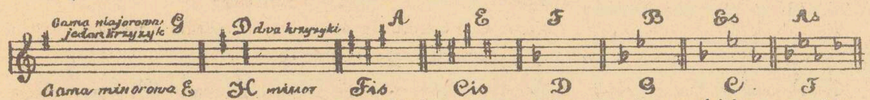

Druga nuta *cis* wydobywa się przez silniejsze zadęcie, czwarta nuta *dis* wydobywa się zapomocą przykrycia pierwszej (1) dziurki, gdy tymczasem druga jest otwartą. Jeżeli ma być graną najniższa nuta *h*, należy wydłużyć nieco usta i zlekka zadąć.

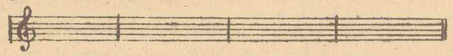
Gama chromatyczna idąca na dół potrzebuje zniżających bemoli

Gamy niezawsze rozpoczynają się od nuty C. Mogą się rozpocząć innemi tonami w takim razie otrzymuje:

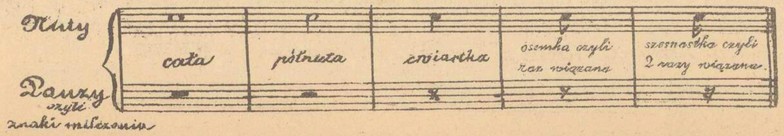

Ażeby kompozycje muzyczne mogły być dokładnie wykonane, bywają takowe podzielone na *takty*, które uwidocznione są *kreskami* taktowemi:

Na początku sztuczki jest zawsze podane ile cząstek czasu ma takt w sobie zawierać czy to wartości ćwiartek czy też ósemek n p. : *dwie ćwiartki* oznaczają się ułamkiem $\frac{2}{4}$ (w tym razie należy liczyć, podczas gry w jednem takcie: *raz dwa*); *trzy ćwiartki* oznaczają się $\frac{3}{4}$ (wtedy na takt należy liczyć trzy uderzenia: 1. 2. 3.); lub *cztery ćwiartki* $\frac{4}{4}$ lub C (liczy się 1. 2. 3. 4) *sześć ósemek* $\frac{6}{8}$ (liczy się; 1. 2. 3. 4. 5 6.) i t. d

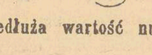
Podział nut i pauz

Cała nuta trwa w czasie tak długo jak dwie *półnuty* cztery *ćwiartki*, osiem *ósemek* czyli *raz wiązanych*; szesnaście *dwa razy* wiązanych. Oprócz tego dla przedłużenia dzwięku o połowę jego wartości czyli długości kładzie się przy nucie z prawej strony *Kropkę*. Więc

Kropka przy *całej* nucie przedłuża ją o półnutę
„ „ *półnucie* „ „ o ćwierćnutę
„ „ *ćwierćnucie* „ „ o ósemkę
„ „ *ósemce* „ „ o szesnastkę

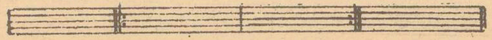
Obok tej kropki można położyć jeszcze jedną kropkę Ta druga kropka przedłuża wartość nuty o połowę wartości pierwszej kropki, czyli o czwartą część wartości n. p.

Oprócz taktu są jeszcze włoskie oznaczenia dla wyrażenia na początku kompozycyi, które powiadają jak grać należy czy szybko. czy wolno Najważniejsze są:

Largo bardzo wolno — *Larghetto* dosyć wolno
Adagio — wolno — *Andante* — niebardzo żywo
Moderato — miernie — *Allegretto* — dosyć żywo
Allegro — biegle — *Vivace* żywo.
Praesto — szybko — *Praestissimo* — jak najszybciej

RÓŻNE ZNAKI.

podwójna kreska prostopadła na pięciolinii, oznacza koniec sztuki lub koniec jednej części. Jeżeli są dwa punkta umieszczone obok tych kresek w takim razie należy powtórzyć tę część z której są dwa punkta. Przy I ma volta i II da volta gra się pierwszy raz tylko do I my powtarzając drugi raz ową część kompozycyi, opuszcza się I ma volta a w to miejsce gra się II da volta

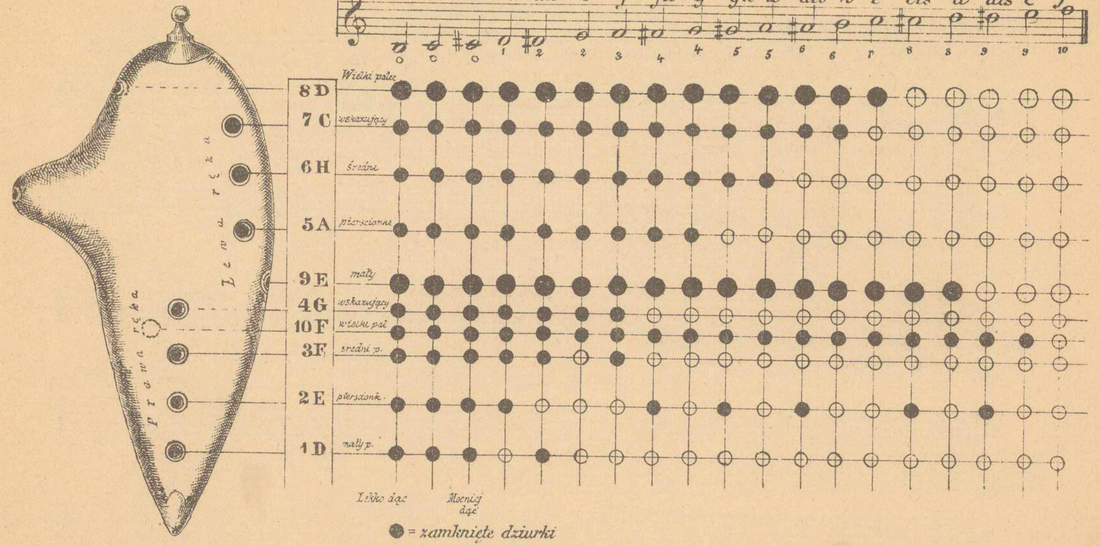

Znak 𝄋 (Segno) odnosi do tego miejsca od którego ma być powtórzoną sztuczka *Fine* znaczy koniec sztuczki *Dal Segno 𝄋 al Fine*, oznacza ażeby sztuczkę od znaku 𝄋 aż do końca powtórzyć. *Da Capo* lub *C. D.* znaczy od początku sztuczkę rozpocząć. *sf,-sforzando* - ton wzmocnić Znak < lub *cresc. crescendo.* - coraz bardziej wzmacniać > lub *dim. diminuendo* - zciszać coraz więcej. Jeżeli nad nutą lub pauzą znajduje się znak 𝄐 fermata, wtenczas się przedłuża według upodobania. ⁀ *legato, łącznie* oznacza, że nuty połączone należy przy jednym zadęciu grać. *Punkty nad nutami* oznaczają iż należy tony grać odrywająco *staccato*
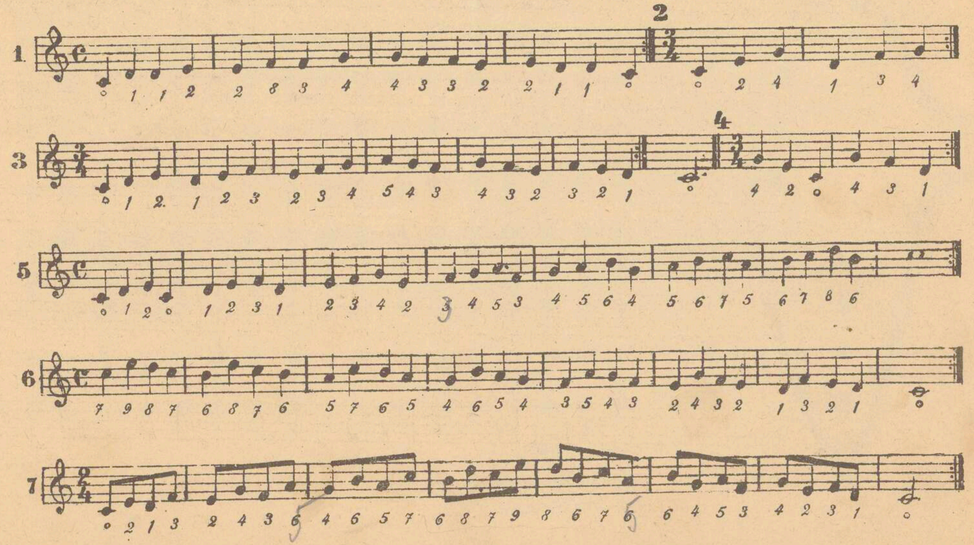

Gra na *Okarinie* wymaga równego i pełnego oddychania. Przed miejscami oznaczonemi *legato*, łukiem, należy wciągnąć więcej powietrza. ażeby módz za jednym zadęciem bez przerwy wykonać kilka nut. Przy *staccato* przeciwnie dmucha się krótko i po każdym tonie należy dotykać językiem ust, gdzie się dmucha,

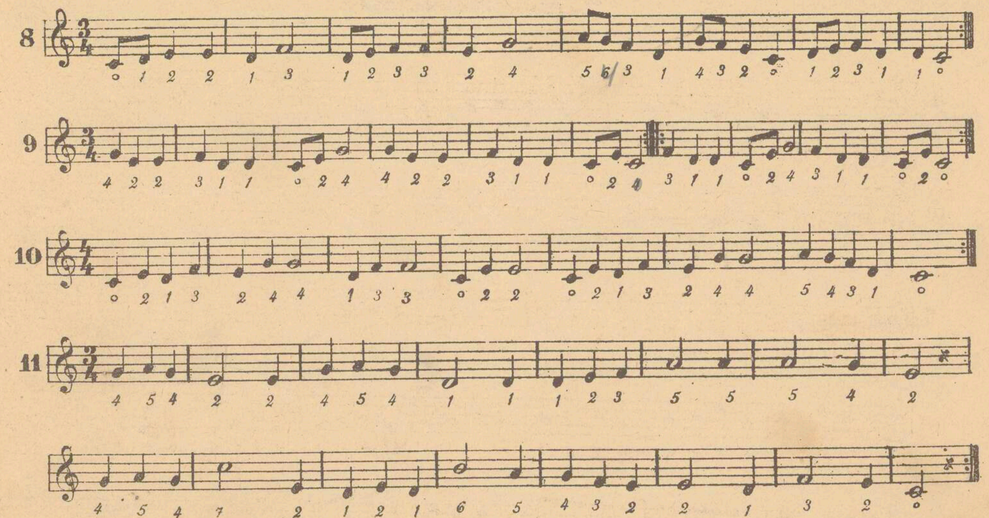
Skala nutowa na Okarinę

Pierwsze ćwiczenia

12

13

14

Gama C major

15

Moderato. Jasiek ciosał łyczki

16

Miernie

17

Dumka

18

Andante. Wyszła dziewczyna wyszła jedyna.

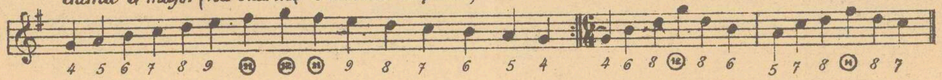
19

Andantino. Cztery latka wiernie służył

20

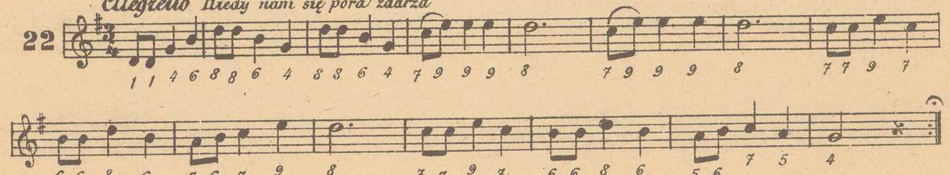
Gama G major (na Okarinę z dwoma klapami)

21

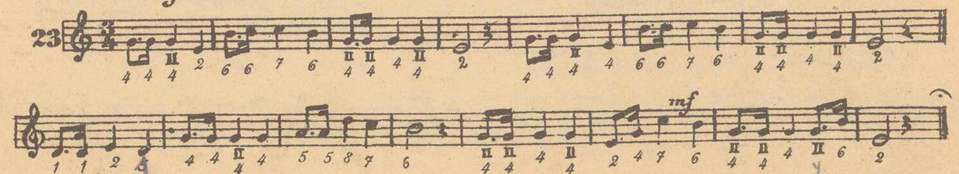
Allegretto Kiedy nam się pora zdarza

22

O! gwiazdeczko!
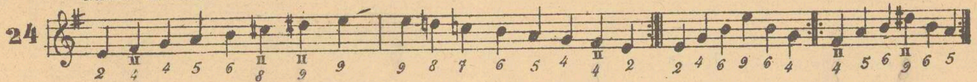
23
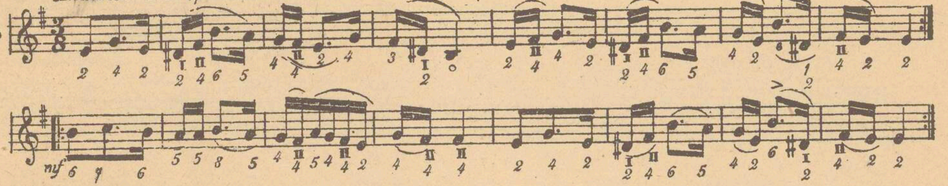

Gama E minor

24
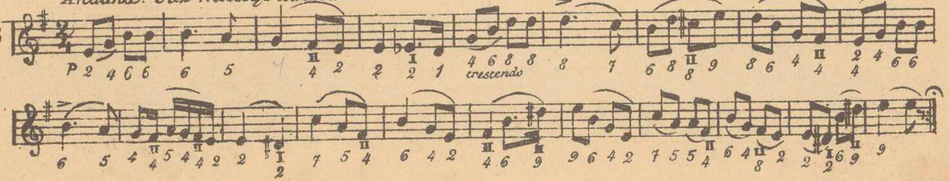

Andante. Już śpiewasz skowroneczku.

25
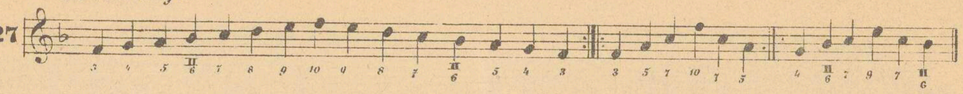

Andante. Już mrozisz zaszedł.
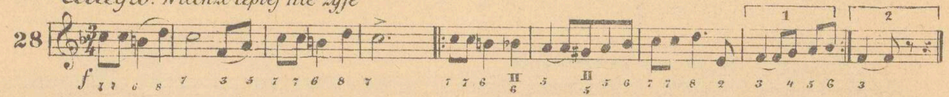
26
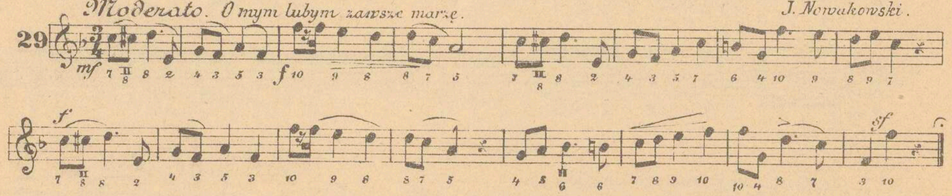

27 Gama F major

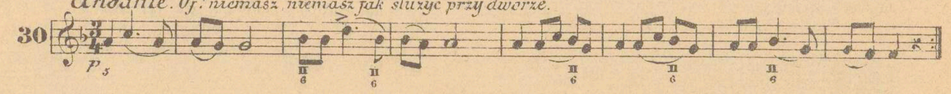
28 Allegro. Niechże lepiej nie żyje

29 Moderato. O mym lubym zawsze marzę. J. Nowakowski.
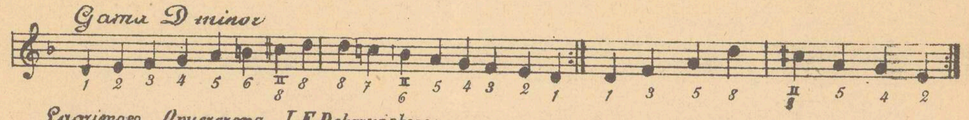

30 Andante. Oj! niemasz niemasz jak służyć przy dworze.
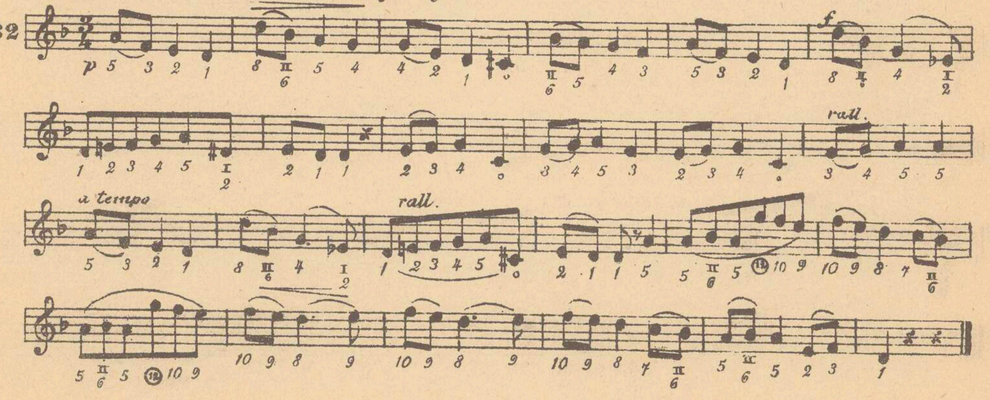

31 Gama D minor
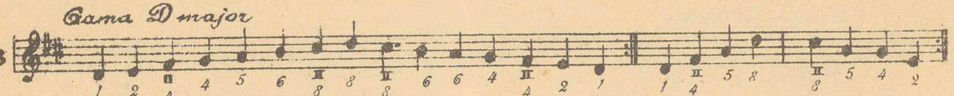

Lagrimoso Opuszczona, J. F. Dobrzyńskiego.
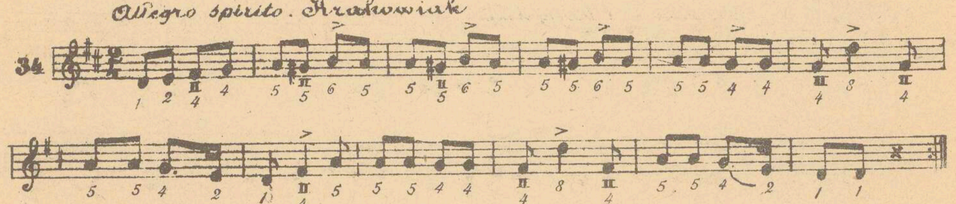
32
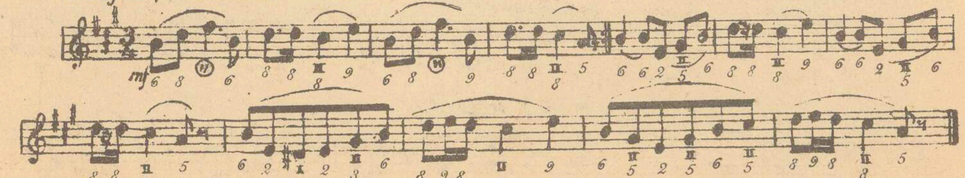

33 Gama D major

34 Allegro spirito. Krakowiak

Allegro. Sprawiedliwosc, Losiu, smiała.
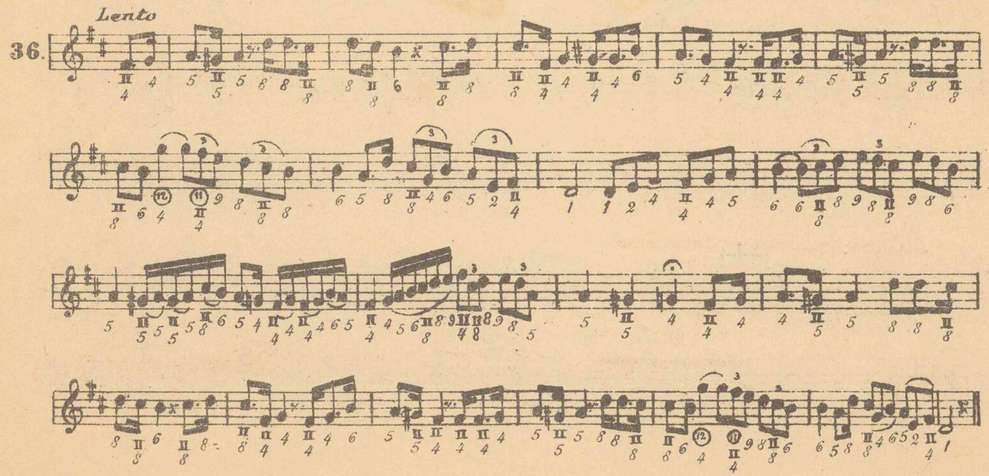

Arja z Normy

Bellini
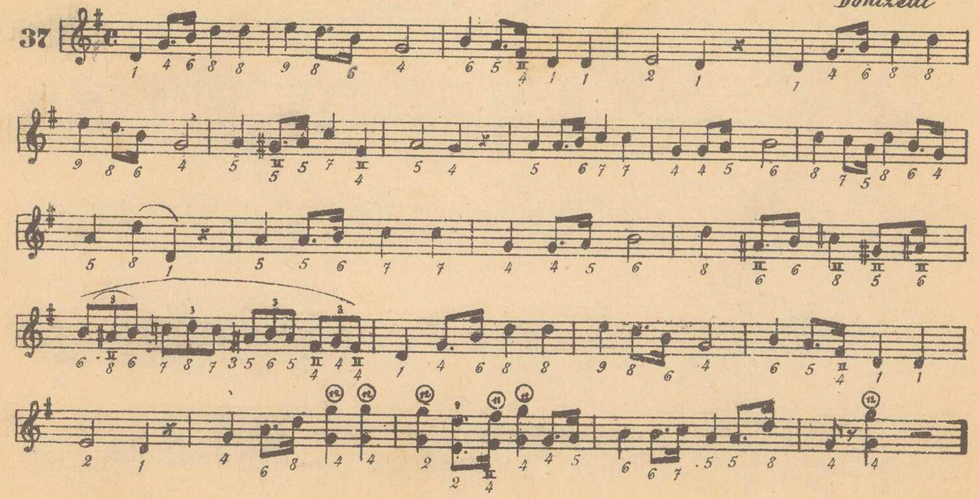
36. Lento

Chór z Opery Lucia z Lamermorn:

Donizetti

37

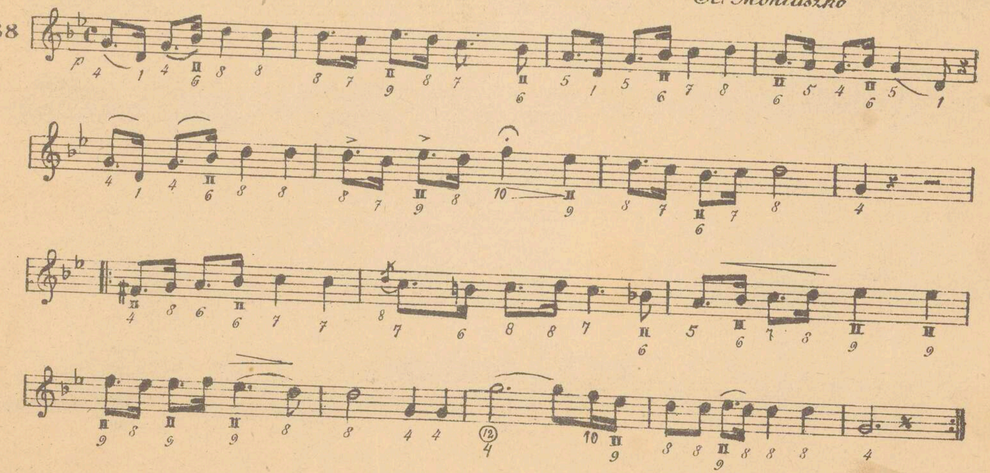

Motyw z opery „Halka":
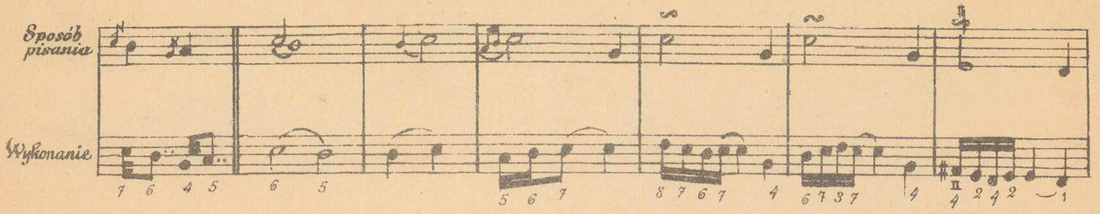
St. Moniuszko

38

Ozdobniki

Przy grze na okarinie używają się przeważnie krótkie ozdobniki

Tryl wykonuje się w ten sposób że nuta główna i następna wyższa grają się szybko i równo (przykład A) Przykłady B i C grają się za pomocą klapy ⑪

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA W ŁODZI

Nakładem **W. KRUZIŃSKIEGO** w Warszawie

WYSZŁY:

Szkoła na Cytrę Wiedeńską, J. Szmideberga Rub. 2,50.
Wskazówki gry na cytrze akordowej . . . . kop. 50.
Szkoła wstępna Kompozycji muzycznej opracowana w 5 zeszytach **Wicentego Kruzińskiego** Zeszyt Rub. 1.20. kop.
Całość pięć zeszytów . . . . . Rubli 5.

ulica Trębacka № 6, róg Nowo-Senatorskiej

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
W ŁODZI

M 19541

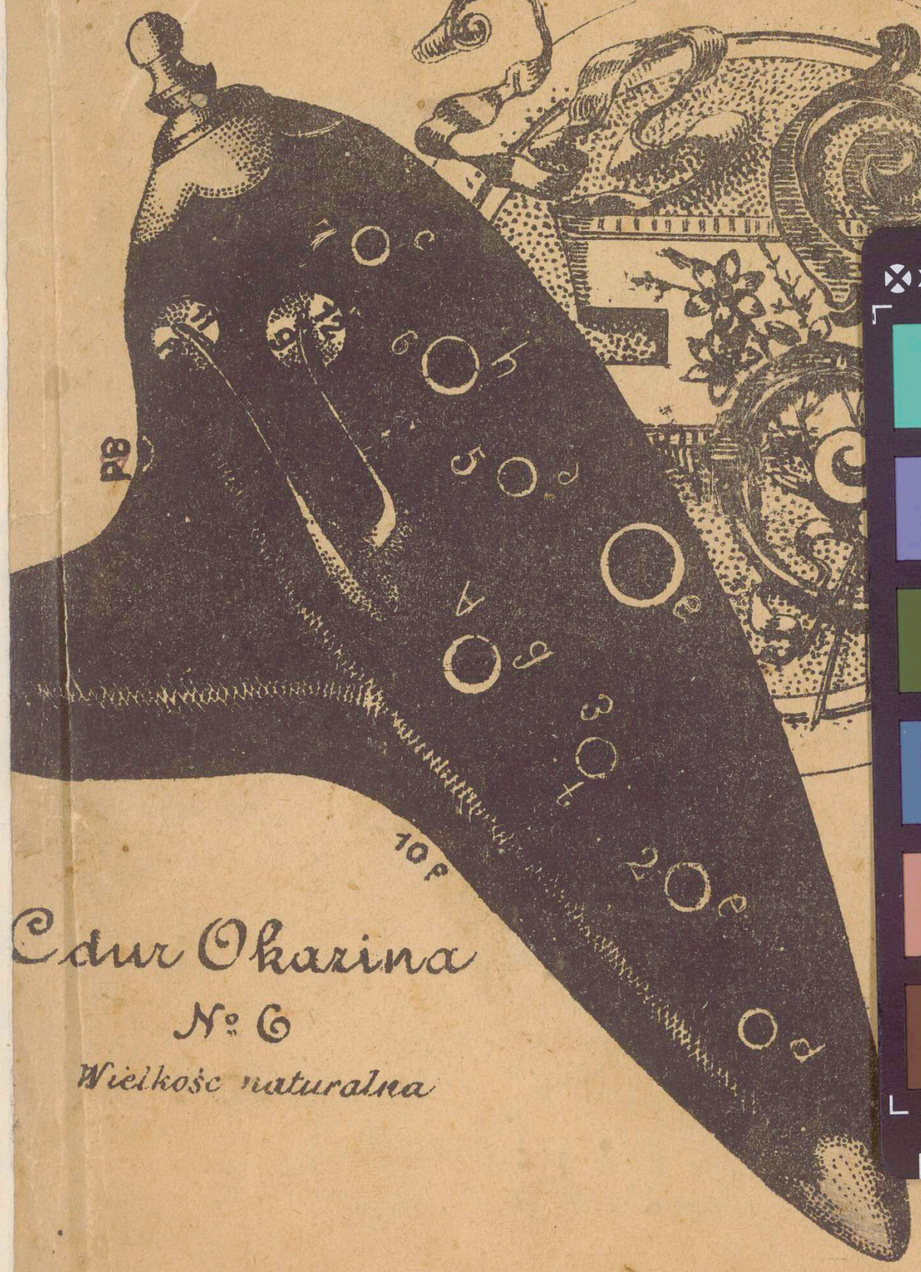
TYLKO NA MIEJSCU

BUŁ 2000000899721

ŁATWA SZKOŁA na Okarinę

ułożona przez

W. KRUZIŃSKIEGO

Cena 50 kop.

Fabryczny Skład Instrumentów Muzycznych
Gramofonów i Płyt
JUL. FEIGENBAUM
Warszawa, Marszałkowska 153 Tel. 61-35.
Filja: Bielańska № 1 Tel. 56-94.

ZAWIE... INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH
W. KRUZINSKIEGO
ulica Trębacka № 6, róg Nowo-Senatorskiej

Lit. K. Millera. Senatorska. 24.